

НАВРУЗИНГ МУБОРАК, ЖОН ЎЗБЕКИСТОН!

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬАТИ

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan • 2003-yil, 21 марта • № 12 (3695)

ГЎЗАЛЛИК АЙЁМИ

Наврӯз — юртимизнинг гўзал айёми, эзгулик ва нафосат тимсоли. Шунинг учун ҳам Наврӯз оламини барча бирдек интизомкор билан кутади. Мана, Наврӯзга ҳам етиб келдиларда сурур ва ҳаяжон, эзгу ўйлар тўлқини...

Мустақилик йиллари бу байрам, тили ва динидан қатти назар, мамлакатимизда яшашдан барча халқлар ва элатларнинг улкан шодиёнасига айланди. Наврӯз келганда фаяқтабиатина уйғониб қолмайди. Шу табиатнинг узвий қисми бўлган инсон руҳида ҳам тозариши ва янгилини жараёни кечади. Вужудимиз, онги шуурмиз губорлардан фориб бўлиб, ҳаётнинг, умринг маънозаминини терарроқ идрок этамиз. Қалбимизда бунёдкорлик руҳи мавжур башилади.

Зоро, Наврӯз боис инсон ҳаётни кайтадан қаиф этгандай бўлади, ўзлгини танийди, улуғини англайди. Шунинг учун ҳам деҳқон ерига уруф соади, бугига ниҳод қадайди. Уйин, кўчасини, маҳалласини ораста кўришини истайди. Яшёйтган шахри, юрти, мамлакати оройиши топган инсоннинг қўнглида бууру вифтихор уйғониб, бунёдкор меҳнати, ижоди билан гўзаликлар яратади.

Юртошнимиз ташаббуси билан бу йилнинг «Обод маҳалла йили», дей зъон қўлинига мөҳиятида ҳар бир шахар ва қишлоқда, уларнинг таркибий қисми бўлган маҳаллаларда аждодлар ўтитию тажрибасига таянган соғолум ва барқарор маънавий муҳитни камол тоғтиришга доир орзу нишларимиз мухассасмиди.

Наврӯз пок туйгўлар, улуғ ниятлар айёми. Улуғ орзулардан улуғ резжалар туғилади. Улуғ режалар эса Ватан кўксини безайди. Бугун биз мустақил, озод ва ҳур дёйримизнинг буюк келажагини яратгатсан эканмиз, қалбиди пок туйгўлар, пок нијатлар жўш урган пиру бадавлат ота-ларимиз, илми, ижоди, яратувчилик меҳнати билан Ватан номини шуҳратларга буркаётган фидойи юртошларимиз, ўзини улуғ ишларга чоғлаган ёшларимизни кўриб гурулданими.

Озод Ватаннинг ҳар бир фуқаро-си шундай гўзал ва улуғ мамлакатда яшёйтганидан бениҳоя ифтихор қилишга ҳақлидир. Албатта, мамлакатимиз ўтиш даврининг машақатларини ҳам бошдан кечирди ва кечирмоқда. Шунга қарамай, мустақиллик йилларида нечогли катта ютуқларга эриштанимиз рўй-рост. Юртимиз кїёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Улуғ йиллар, йирик корхоналар кураётганимиз ва уларнинг нақд самараларига ҳаммамиз гуваҳомиз. Айни ҳоқда, бу улуғ ишларни изчиллик билан давом этирмок, хурримитимиз самараларини кўпайтиримок учун ҳар биримизнинг чин фуқаролик ва инсоний сайдархакатимиз зарур. Ҳаётта, дунёда ке-чаётган жараёnlарга тийрак нигоҳ билан қараб, Ватан келажаги учун масъудлик туйгусини камол тоғтириши бениҳоя савоб иштир.

Зотан, Юртошнимиз айланларидек, биздан келгуси наслаларга озод ва обод Ватан қолсин. Ватаннинг ҳақлидига фарзандлар кўксиси шундай табарукк туйгу яшайди. Ватаннинг асл фарзанди бўла бильмокли эса — бахт ва шарафлар! Наврӯз айёмининг мана шу гўзал тонтида ҳаммамизга шундай бахт ва шараф мусяср бўлишини тайлаймиз.

Элимизнинг ризқ-рўзи мўл, насибаси бутун, келажаги нурафшон, ҳар бир хонадон Наврӯз шукухидан баҳтиёр бўлсин, деймиз.

Мамлакатимиз мусаффо бўлиб, юртимиздан кутбарака, тинч-тотувлик, баҳт-иқболжа ало аримагай!

ДИККАТ: ТАНЛОВ!

«Ўзбекнаво» эстрада бирлашмаси ўзбек милий ва замонавий ракс санъати ривожлантириш ҳамда тарғиб этиш максадида янги ташкил этилаётган ашшула ва ракс ансамблида ишлаш учун кўнидаги профессионал ракс мутахассислари бўйича танлов ёълон кўлди.

1. **Бадийи раббар** — олий маълумотли, ракс санъати соҳасида камида 5 йил таҳрибага эга бўлиши керак.

2. **Балетмейстер** — олий маълумотли, ракс санъати соҳасида камида 5 йил таҳрибага эга бўлиши зарур.

3. **Мусика раббари** — олий маълумотли, мусика ва ракс санъати соҳасида камида 5 йил таҳрибага эга бўлиши лозим.

4. **Педагог-репетитор** — олий ёки ўрта маҳсус билим юртими туттаган ва

БАХОРИМ, ИФОРИНГ ЁЗАВЕР...

Баҳорим, ифоринг ёзавер энди,

Энди осмонингда кўйилар куслини.

Ердан биройчекчанинг бўйи кўриди,

Бизиг янги кўклини муборак бўлсин!

Минг йиллар қатъридан парвона бўлиб

Яна Наврӯз келди жумла жаҳонга.

Чиройинг очавер, энди баҳорим,

Гўзалик барқ уриб оламини тутсин.

Бу айен энг сўлум жойларда ҳар ким,

Энг гўзлам дамларни куониб кутсии.

Хусн тароватда сўзона бўлиб —

Яна Наврӯз келди еру осмонга.

Викори тоғларинг оқ сочин тараф,

Лолалар тақиб кўй қирлар бўйинга.

Баркут будулгардан оқ ҷодир ясаф,

Гулрайхон ўстиргин боғлар қўйинида.

Савти самолардан мардона бўлиб —

Яна Наврӯз келди бугу бўстонга.

Гуллар жилвасига монанд ушибу дам —

Дилобар қизларнинг кулгуси хаандон.

Энди шавққа тўлди кўйин булуд ҳам,

Үндан-да топилмас шоир — газалхон.

Келинчак мисоли жонона бўлиб —

Яна Наврӯз келди кутулуг маконга.

Баҳорим! Яшнайвер, юртга кулич ёз,

Ҳар дамнинг дилаларни сарафroz қилсан.

Сенга умид ила қиқандиа пешвон,

Яшил майсаларнинг поёлзос бўлсин!

Эллининг бахти учун дурдона бўлиб —

Яна Наврӯз келди еру осмонга.

Гулчера ХўЖАНОВА

Юлдуз УСМОНОВА:

Кўшикчанинг
завқу
бўласси

ЧУРАШУВ

Бонни ҳоқиқати кўшикчанинг

завқи бўласси

</div

ЮЗМА-ЮЗ

— Устоз, бугунги адабий жараёндаги Сизни кизиқтираётган, ўй-муҳозаға ундаёттган энг муҳим мумомо нима?

— Шерали, биламан, самимий эхтимал белгиси ўларок хар доим булганимдек, менга «Устоз» деб мурожаат этабиртасиз. Бунинг учун рахмат. Бирок, очиги шундай мурожаат менга бирор малол келади. Тўғри, университетда Сизга кўп домлалар катори мен ҳам дарс берганиман. Амма дарс берган, иммий ишига раҳбарлик киглан хар бир доимла

Нега шундай? Жаҳон адабиёти тарихида буюк асарлар кўп. Бирок инсон зотини жамики зиддиятлари билан кўрсатишда чиндан ҳам бу романга тенгглаша оладиган бошча бирор асари топиш кийин. Инсоннинг буколиги ҳам, тубанлиги ҳам, тантанаси-ю мағлубияти ҳам, трагик ва комик моҳияти ҳам — барчабарчиси шу бир гаройиб афандитабиат шахс Дон Кихот сийосида ниҳоятда ёркин, бетакор инфодасини топган.

— Боя Сиз XX аср адабиётида инсон шахсига «ижтимоий ёндауш»

стаяти. Кейинги йиллари ёзилган ва айрим бахс-мунонзараларга асос бўлган Ш.Бўтаевнинг «Шўродан колган одамлар», Тоғай Муроднинг «Бу дунёда ўлиб бўйлайди» асарлари қаҳрамонлари феъл-авторлари ва кисметида Дон Кихотни слалатидаги нималардир бор.

— «Жаҳон адабиёти» журналининг ўтган йилги сонларида рус адиби В.Войновичнинг «Монументал тарбибот» романни тархимаси ёълон килинди. Бу роман қаҳрамони ниҳоятлашадиган ўтган йил «Бу дунёда ўлиб

код одами. Пайғамбаримиз ўз умматларига: «Эй, инсонлар, дин ишларида хаддан ошишидан сакланнинглар! Сиздан аввалиги умматларнинг ҳалокатига дин ишларида хаддан ошишларни сабаб бўлди», — деб васити кигланлар. Амир фоҳиси — дин, диний-исломий эътиқод бобида хаддин билмаган мутасабиб одамининг фоҳиси. Амирнинг аянчиликни кисмети диний-исломий қадирларни тикилаш жараёнида юзага қиқан банд

Тумарали НОРМАТОВ

ди муносабатларига ўтиш даври тўfonлари бу йигит бошқарган ҳаёт кемасини шафатксиз синовларга дучор этиди. Мана шу тўfonлар гирдобида у бошқарган кема соҳилнинг гоҳ у, гоҳ бу томонига бориб келади. Бу йигит кўпдан-кўп мушук саводларни босдан кечирали, моддий мухтожлик жабрини татиди, оиласи, фарзандидан ахралди, муйайн муддат севган касбидан кетади, таби сўймаган юмушларни адо этишига мажбур бўлди. Роман мухокамаси пайти Юсуфбек етук ёзиленинг ўз инсонийлик шашнини топтаб, тириклик деб, шу хил кўчалгара кириши хусусида ёзтиролар ҳам билдирилди. Начора, буни ҳаёт, дейдилар. Агар Юсуф кисмати, руҳиятида жараёнлар тасвирини синичкалаб кузатсангиз, у не-не ўй-хәйларга бор马克思ин, тури-туман кўчалгара киричи масин, гоҳо адолатсизлик, ноҷорлик туфайли ҳар қанчага ўртасин, барибди қалбнинг тушибида бор туб-тубида ўзлигига, адолат туйсигига содикличига қолади, миллат, юрт кайгуйси хакида ўйлашдан бир суммада тўхтамайди...

— Яна бир масала хусусида фикрингизни билмокчи эдим. Менинг кутиатишими, кейнинг йиллар ўзбек адабиётида инсон умрингин энг сўнгги дакиаси — ўлим тасвири, талқинида ҳам қандайдир ўзгариши, талқиниши содир бўлайттандайд...

— Каражи, шуро даври адабий сиёсати хатто инсон умрингин энг сўнгги дакиаси — ўлим, хижрон тасвирига ҳам тасвирини кўрсатган эди; хижрон ва ўлимни тасвириш қалтис иш саналарди, асарни мумкин қадар жудоликлариз, оптимистик тарзда якунлаш урғубўлганди, мабоди хижрон, ўлим қаламонидек бўлса, у, албатта, коммунистик мафкура, сиёсат руҳи билан тўхтамайди.

Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши... Бу — сўз саннати ривожидаги адабий жараёнида тушуниш ту шуншунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Дарҳақиқат, «Монументал тарбибот» даги Алгай билан «Бу дунёда ўлиб бўйлайди» романидаги Ботир фирқа, биря айл, иккинчи эррак алангили мустасно этганда, кўж жараёнида ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

— Романдаги ўзимдиги бир ўтгурни тасвирида инсон шундай ташунтириш мушукларни сарбонида бориб туташиши...

Давоми. Боши биринчи бетда.

— Санъатнинг канака тури бўлмасин, икодкор хар бир ишга бутун борлигини баҳшида эта-ди. Ҳеч қачон «бу ишни ўтами-ёна, унга жўнрок» дегалар хам бўлувадери, яхсисини, юксакроғини кейинги исимига олиб кўяман», деган ўй билан иш кильмайди. Демокриманки, ижодий жараба ишада ҳаммамизнинг мақса-димиз эзгу, ниятизим холис ва факат олга интилишдан иборат бўлади. Айтайлик, биз, санъаткорлар бар бир янги кўшигимизни муҳлисларга этикли, турил хадик ва гумонардан биророз эсанкираб ҳавола этамиш. Яхши ниятихни кўлга киришга булган умид ва илниң кўнглини тарпи этади. Ягона ҳакам эса — муҳлис, тингловчи. Кўшик унга манзур бўладими, йўкми — буни олдиндан айтиб бўлмайди. Йўк, тусмол тарзида ҳам айтиб бўлмайди.

— «Овоз ҳаммада бор. Гап уни ишлатиши билишда», дейшиди. Менимча, овонни ишлатишга ўрганиш, муйян кўнишка ҳосил килиш ёки таж-риба ортириши билан шуҳрат қозониб бўлмаса керак... Тўғри, бирориз вакъ тэтиборни каратиш, ҳатто шов-шугува сабаб бўлиши мумкинди. Айтингчи, мана шундун вакътинчалик обрў билан юрган хонандалар озми бизда? Уларга ҳандай маслаҳат берган бўлардингиз?

— Аслида бу ҳақда бир нима дейшиши хоҳламасидан. Барбир бефойда, деб кўл силтаб ӯз кўл сам дегандим. Бирок ички бир из-тироби ё ачинчи хиссими, «айт, айт», деб кийин-кистовга солади. Афсуски, ҳозир зўраки «хонандалар чиғтигидар» учриб кетди. Улар кўлидан келса-келмас, нима килиб бўлса ҳам, назарга тушнишга ҳаракат килишиади. Хатто катта томошаконларда концерт ўшиштириб, кўчама-кўча, махаллама-махалла юриб, чипта сотишни

уюшиборишиади. Тўй эгалари ёки уларнинг якнилари номини билоб олиб, «фалончи чакирган» деган баҳона билан «айтилаган жойга йўнмаган таёк» деганларидек тўйконаларда юришиади. Баъзан номерлари ўтади, баъзан эса шармандаларча фош бўладилар. Ахир, бундай суплохлидкан Олдоҳнинг ҳам ҳақири келишини, на- хотки, тушуниш-майди! Бунака ўй билан санъатда ҳеч нарсага эришиб бўлмайди. Шу ўринда улуг бир санъаткор билан булган воқеани эзо-лаш ўрини. У бир даврада битта ракосанин «истеъод-лар» рақкоса, улган талант соҳибаси, деб олишибади. Даврадагилар шу рақсларни икро этган бошқа бир ракосанин ҳам буни-сиyидкан кам жойи килиглини, истеъодли эканини айт-ишибди. Шунда санъаткор «Тўғри, у ҳам истеъодли. Бирор бу билим, малака, тажриба ортирилган истеъод. Мен Оллох ютирган тумбаси, «Фарқи нимада?» деб сўрашибди. «Фарқи шуки, Оллох ютирган истеъоддининг чеки йўк, у тубсиз, туганнам. Ортирилган истеъод эса чекланган бўлади».

Албатта, барча санъаткорларга шундий юқсалар даражасида ёндошиш керак, демокримасман. Ҳеч бўлмаса, килаётган ишлари ички давлатта, этихёйга айланса, демокриман, холос. Акс холда хозирги бэзни ёзраки хонандалар одамларни санъатдан сунубтиб, ийроқлаштириб кўшияди. Майли, бу ҳақда ортиқча гап-майраман. Уларнинг адабини ёзгитиб, кўчама-кўча, махаллама-махалла юриб, чипта сотишни

— «Ўзингиз биласиз: яхши

кўшик ҳар куни яратилавер-майди. Бинобарин, якка кон-церт бергаётган хонанданин репертуаридаги барча кўшик-лар сависи ҳам бирдек юк-сак бўлмайди...»

— Репертуаримда ўртача сави-ядаги кўшиклар бўлса бордир. Чунки ўн бешта кўшик ичада бир-иккита шунакаси ҳам чиқиб коли-

кетадики, севинчдан кўзларинга ёш қалъканини сезмай қоласан. Санаъат олами, икодий жараён шуниси билан завли, хузурбахши.

Тингловичида ўтироҳ тудри-диган кўшики эса факат муҳлисларга тақдим эттанингдан сунг биллиш мумкин.

— Узбек ижрочилик макта-бига хос бўлган устоз-шогирд

лий мусика санъатининг улкан на-мояндлари хотираларини ўқиб-турганби, устоз-шогирдлик ҳандай булиши, кераклигини яхшилаб укиб олиш керак. Илгар ютирилар устозга бир умр ҳамроҳи килиб, унинг ижросини, ўзига хос йўлини миридан-сиригача жиддий ўрганишини максад килишган.

Хатто унинг камчиликларигача ўрганишган — шу нусконларни кайтармаслик, агар ўзларида бўлса, бартараф этиши асосий максади бўлганд. Устоз-шогирдлик мусносабатлари ўзаро хур-мат-этириром,

ни олган, устози йўлини ўзи ло-зим топган уносурлар, кочирим, олар билан бояйтган. Шундай-лар устоз йўлини олган ютирил

хисобланади.

Хозир-чи? Козир ютирилника

даъвогарларнинг нияти бутунай бошакча. Кўпол килиб айтганда:

«Ола қарнинг бир кўзи ўқда, бир кўзи...»

Шунинг учун бугун эс-

трада санъатимда устоз-шогирд

лик анъанаси юзага келишига

кўзим етмайди.

— Миллий эстрада санъати-даги йўлнингизнинг давомати-даги ҳақида ҳеч ўйлаб кўрган-мидингиз?

— Умуман, бугунги

естрада хонандаларига муно-сабатигин.

— Бу савонинг олдингисининг

бевосита давоми бўлгани учун, эс-

трада санъатидаги йўлнингизнинг

истамайман.

Бугун кўп энсонлар

канот кокиб ютирилни

кимдир само гумбазини ёриб таш-

лашга ҳам қодир. Бургут ҳам уча-

тида. Уни чакиб, буни чакиб чиши-

ҳам учиб юраверади!

Шунтаписиз.

— Назаримда, ўзбек эстрада-

дасининг юлдузларидан

булган сиз каби хонандалар-

нинг муҳлислари улардан ях-

лит бир гояз бўйсундирилган

концерт дастури кутишга

хаклилар. Бу ҳақда ўйлаб

чишидан хам қанот бор...

— Ниуфархон Юлдуз Усмо-нованнинг кизи бўлгани учун қўшик айтиши керак, деб ўйлайсизни ёки унда санъати-мизда изолдиришга жодирил-лир ӯзига юшиб истеъоддини

кўриб тирибизим.

— Билмадим, бу ҳақда аник,

жиддий фикр айтишим кийин.

Кўшиклиникка иштиёқи, хаваси

бор. Унинг ўзи, ўз ҳаракати билан

келияти. Олдинлари кийинлас

ҳам хонанди сифатида ўзимни эр-

кин кис қилардим. Лекин, бар-

бир, ҳозир бутун диктат-этиби-

рим, сайд-ҳаракатим мухлислар

билин набзатдаги учрашувни

кўнгилли ўтиказишга каратилган.

Шинандалар олдида уйлаги кол-

майман.

Лекин бабзи-базида бир нима

«инти» этиб қўзигашланиш кола-

ди. Кечагина «Мұхаббаткон» деги-

ларни филмга унсаҳа кўчириш,

таклид килиш, кўчиримкашлик

майносида тушунишади. Йўк,

огайнilar, устоз-шогирдлик

бўнага бўлмаган, бўлмайди

ҳам. Мумтоз кўшиклини

санъатидаги катта ишлар килиб,

номи тарихда колган даргальар

нинг йўлини олган айрим хофиз-

ларимиз хозир ҳам хаёт. Ана ўша-

лар билан мулокотда бўлиш, мил-

лий мусика санъатининг улкан на-

мояндлари хотираларини ўқиб-

турганби, устоз-шогирдлик ҳандай

булиши, кераклигини яхшилаб

укиб олиш керак. Илгар ютирил-

арни таъсисатида бардаги

хисобланади.

Хозир-чи? Козир ютирилника

даъвогарларнинг нияти бутунай

бошакча. Кўпол килиб айтганда:

«Ола қарнинг бир кўзи ўқда, бир кўзи...»

Шунинг учун бугун эс-

трада санъатимда устоз-шогирд

лик анъанаси юзага келишига

кўзим етмайди.

— Миллий эстрада санъати-даги йўлнингизнинг давомати-даги ҳақида ҳеч ўйлаб кўрган-мидингиз?

— Умуман, бугунги

естрада хонандаларига муно-

сабатигин.

— Бу савонинг олдингисининг

бевосита давоми бўлгани учун, эс-

трада санъатидаги йўлнингизнинг

истамайман.

Бугун кўп энсонлар

канот кокиб ютирилни

кимдир само гумбазини ёриб таш-

лашга ҳам қодир. Бургут ҳам уча-

тида. Уни чакиб, буни чакиб чиши-

ҳам учиб юраверади!

Шунтаписиз.

— Назаримда, ўзбек эстрада-

дасининг юлдузларидан

булган сиз каби хонандалар-

нинг муҳлислари улардан ях-

лит бир гояз бўйсундирилган

концерт дастури кутишга

хаклилар. Бу ҳақда ўйлаб

чишидан хам қанот бор...

— Ниуфархон Юлдуз Усмо-

нованнинг кизи бўлгани учун қўши-

КАҲРАМОН ҲУССИЙЛАЖТИРИЛДИ

Комрон Жўра ҷаққон чиқиб қолди. Шодмон Отабек бозор икти-
садийети сир-синоатини англаб етмагандиги учун Мирпўлат Мирзо
назаридан четлашган бўлса, Комрон Жўра уни деярли “хуссий-
лаштирил” олди. Яни, мавриди келди дегунча Мирпўлат Мирзо
кошига юргари, атоғида айлануб-ўргилади, ишқилиб бирон-бир
хикмати қочиримни, янги ҳангомами ундириб олини пайдан бўла-
ди. Аллакэчлаштарга тўйларга, зиёфатларга етаклаканини айтмай-
ши! Мирпўлат Мирзо хуноб бўлиб: “Ахир, қаерга келиб қолдик,
мен бу хонадони умуман танимайман!” деса, Комрон Жўра янги
чиқдан боичечакдай жилмайиб: “За то улар сизни танийди!” деб
турвалди.

Бир куни Мирпўлат Мирзо “Таклифнома”лар оқимини қўздан
кечираётганида кўнинг “ялт” этиб фикр келди: “Бу ҷаққон
кургарур, “Таклифнома”лар боснӣ берадиган фирмада ишламади-
ми, ишқилиб...” Лекин бу шубҳасин ҳали ёш ҳангоманависи сез-
дирган ийк. Зиёфатлар жонита тетса айтини турган тан!

Энди газетамизда ўлон қилинган “Комрон Жўра ҳангомалари”-
дан оган очсан, бу чиқиш қўчлиликка (Ш.Отағинка бундан истис-
но) мансур келиди. Шодмон Отабек эса мавзусига шериқчилик қила-

ётган “тиризак музалиф”дан қаттиқ ранжоби: “Ҳўжакентнаги да-
лаҳошлими тортиб олмасини бундан кўра!” дебди зарда билан.

Лекин Комрон Жўранинг димоги чоғ: “Мен бу жарнин бизнес
дараҳасига қўйраман, ҳудо ҳокимас!” дейди ҳараконланиб. Шу боис-
данини, ҷоҳоннага ҳар келганига куруқ, қўл билан келмайди ё жа-
минни “Аҳмад чой”, ё “95”дан қондириб кетади.

Наврӯз арафасинда ҷоҳоннага манмун ҳозра кириб келиб, ком-
поторден чиқсан бир неча саҳифани одимизга ташлаш. “Янтири-
шад!” деди жилмайиб.

Биз уларни газетанини “Биринчи атрел” сағифасига кўйинчизи-
ни айтдик. У: “Менни бунгун аҳмадим ийк”, деб жаъов ҳайтарди. Биз
унга: “Биринчи атрел, ахир, ғофнадар, ётён-яшнишар айтилгандан кун”,
десак. “Нима, бунақа эмасди-ку — ё бури кўйарниб кетсан, ё Ҷор-
сундан бирон сифати паст, азон молни олиб, чун тушиған”, деган хайл-
барик.

Фаол ҷоҳурумизининг кўнгли қўймасин, қолаверса, Наврӯз
айёми куни муштарийлар ҳам ҳурсанд бўлар, деган умидда,
биринчи атрени кутуб ўтирийдир Комрон Жўранинг янги ҳангомаларини
сизга илина қолдик.

ШУМ БОЛА

бугун кўш сал эртарок чиқиб қолди...

МАХСУС КАДАР

Мирпўлат Мирзонинг Дўрмандаги да-
лаҳошлисида бир куни улфатлар йиги-
либ қолиши. Аббатта, бунақа пайтда
хамма ҳаммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.

Даврда Мирпўлат Мирзонинг дарзини
тозадиганда ҳаммасида ҳаммаси ҳун
киммасида ҳаммаси ҳун қилвадор-
дан ёзувчи ган бошлади. У жўшиб гапи-
раркан, истаканни дамба-дам у қўйидан
бўлига олиб, кафтига тикиларди: ит-
тиқиб кетди. — Бошимни шарта кўлимга
оламан-да, сочини апил-тапи тикилас-
ди, яхига қўйид қўянан.